

ВАШІНГТОН. – У понеділок, 10 квітня, Вашингтонська Група, в партнерстві з факультетом міжнародних взаємин університету Джонса Гопкінса, провели презентацію „Останні парламентські вибори в Україні: огляд”. Серед доповідачів були Орест Дейчаківський – старший радник Гельсинської комісії США та спостерігач на виборах від Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЕ), Адріан Каратницький – президент „Помаранчевого кола”, Сергій Куделя – кандидат в магістри з міжнародних взаємин університету Джонса Гопкінса.

Доповідачі підбили підсумки перших парламентських виборів в Україні після набуття чинності конституційної реформи, проаналізували процес проведення виборів і поділилися своїм баченням результатів парламентських виборів.

Орест Дейчаківський наголосив на важливості оцінки, що її дала виборча місія, очолювана ОБСЕ, до якої входили спостерігачі з Парламентських асамблеї ОБСЕ, ЕС, Ради Європи, та НАТО. Це було першим випадком, коли ОБСЕ визнала вибори серед 12 колишніх радянських республік, крім країн Балтії, „вільними і чесними”. За словами О. Дейчаківського, це є підсумком консолідації демократичних досягнень Помаранчевої революції. Порівнюючи минулі вибори з першими двома турами президентських виборів 2004 року в Україні, О. Дейчаківський відзначив, що темники, державне втручання, застосування адміністративного ресурсу та неприхована фальсифікація залишилися у минулому. Цього разу засоби масової інформації були більш вільними та більш збалансовано висвітлювали передвиборчу кампанію. Загалом, вибори проводилися в атмосфері справжньої конкуренції. Він також порівняв вибори до Верховної Ради з виборами президента Білорусі, які охарактеризував як „фарс”.

Проте не обійшлося і без недоліків у виборчому процесі. Одночасне проведення загальнодержавних та місцевих виборів додало труднощів до ефективності виборчого процесу, що призвело до довгих черг та переповнення виборчих дільниць. О. Дейчаківський віддав належне сотням тисяч виборчих працівників, позапартійним та партійним спостерігачам за їх тяжку працю з забезпечення прозорості виборів та підрахунку голосів. Він підкреслив, що ці недоліки мали переважно організаційний характер, не були навмисно сплановані, а результати виборів відображають волевиявлення народу. Цими виборами, наголосив О. Дейчаківський, „українське керівництво та народ показали свою відданість демократії на дуже яскравому прикладі”.

Огляд виборів в Україні

Зліва: Андріян Каратницький, Сергій Куделя, Орест Дейчаківський

Продовжуючи презентацію, Сергій Куделя акцентував свою увагу на результатах виборів. Він критикував Президента України Віктора Ющенка за неуспіх в об'єднанні українського народу після Помаранчевої революції 2004 року. „Культурна та регіональна ідентичність в Україні трансформувалась в політичну”, – сказав С. Куделя. Він охарактеризував передвиборчу кампанію пропрезидентської політичної партії „Наша Україна” як „блискучий провал”. В якості аргументу, С. Куделя порівняв 24 відс. голосів, здобутих „Нашою Україною” на парламентських виборах 2002 року з менш як 14 відс. підтримки у 2006 році.

У той самий час доповідач підкреслив успіх Блоку Юлії Тимошенко. У загальному заліку переможних політичних партій БЮТ зайняв друге місце з 22 відс. голосів виборців, і в більшості центральній та східній Україні результати БЮТ і „Нашої України” співвідносяться як 2:1. „Цьому є свої причини. По-перше, на відміну від Президента В. Ющенка, Юлія Тимошенко „подолала випробовування владою, намагалась повернути народові вкрадену власність”, – пояснив С. Куделя популярність Ю. Тимошенко серед простих громадян.

По-друге, С. Куделя вважає, що Ю. Тимошенко перемогла у дискусії навколо корупції, що домінувала на виборах. Звільняючи Ю. Тимошенко з уряду у вересні 2005 року, В. Ющенко звинуватив її у підготованні державного перевороту проти нього та покритті окремих підприємницьких структур. Ю. Тимошенко, у свою чергу, звинуватила В. Ющенка в його оточенні корумпованими політиками, які маніпулювали президентом. „Непрозора газова угода з Росією у січні 2006 року є яскравим прикладом корумпованості найвищого керівництва України”, – відзначив С. Куделя.

Третє – у своїй передвиборчій кампанії Ю. Тимошенко апелювала до соціально незахи-

щених верств населення, як студенти, пенсіонери, вчителі, та лікарі. „Це не було новим для українських політиків, – сказав Куделя, – але цього разу вона пообіцяла, що багаті люди будуть допомагати бідним”.

Сергій Куделя висловив надію, що політики припинять вживати символи Помаранчевої революції, що розділили українців, та намагатимуться знайти спільну основу для примирення.

Адріан Каратницький поділився своїм баченням виборів та ролі підприємництва в українській політиці. А. Каратницький запевнив, що „помаранчеві” партії („Наша Україна”, БЮТ, та СПУ) з сумарним результатом в 54 відс. голосів зберігають більшість у новій Верховній Раді. На його думку, не має сумніву в тому, що Юлія Тимошенко стане наступним прем'єр-міністром України у „помаранчевому” уряді.

А. Каратницький висловив своє занепокоєння Партією Регіонів, що здобула найбільшу підтримку у 32 відс. голосів. Він чітко розрізняє дві групи у складі цієї партії. Перша група складається з маргінальних, промосковських політиків, а також тих, хто відповідальний за фальсифікацію на президентських виборах України у 2004 році. Друга група представляє українських підприємців, які мають інтереси на Заході, очолювані Ринатом Ахметовим, головою компанії „Систем Капітал Менеджмент”. А. Каратницький вважає Р. Ахметова справжньою силою у Регіонах, а також „прагматичною” людиною, але через „конкретні дії” він повинен дистанціюватися від дискредитованих політиків у Партії Регіонів. Вже зараз Індустріальний союз Донбасу, могутня група підприємств з центром у східній Україні, має 40 відс. своїх інвестицій у країнах Європейського союзу. Інтерес українського підприємництва у доступі на європейський та американський ринки сприятиме євроатлантичній інтеграції.

А. Каратницький зазначив, що вільні і чесні парламентські вибори відзначили кінець пострадянського періоду в історії України, і, нарешті, Україна рухається у правильному напрямку.

Серед запрошених в аудиторії факультету міжнародних взаємин університету Джонса Гопкіна були представники дослідницьких центрів, неурядових організацій, засобів масової інформації, а також Посольства України у Сполучених Штатах. Після презентації гості були запрошені на прийняття.

Олександр Хапатниковський
Фундація „Україна-США”